

Uchwała Nr 235
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z 17 maja 2023 roku

w sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Ryszard Bartosik

Przewodniczący

Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Załącznik do uchwały Nr 235 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z 17 maja 2023 r.

Zmiana w rozdziale 10 Plan Finansowy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Rozdział	10. PLAN FINANSOWY
Podrozdział	10.3. Podział na poszczególne działania lub rodzaj operacji wraz z określonym udziałem wkładu EFRROW (w EUR całkowity okres 2014-2020)

Opis zmiany

Proponowana zmiana obejmuje przesunięcia środków pomiędzy instrumentami wsparcia PROW 2014-2020 zgodnie z wyszczególnieniem przedstawionym w poniższych tabelach.

Proponowane realokacje środków EFRROW				
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)		Zwiększenie (w EUR)	
	Środki publiczne	Środki EFRROW	Środki publiczne	Środki EFRROW
M03 "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych"	2 000 000	1 272 600		
M04.1 "Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000"	18 000 000	11 453 400		
M04.1 "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych"	5 000 000	3 181 500		
M04.2 "Przetwórstwo i marketing produktów rolnych"	117 000 000	74 447 100		
M04.3 "Zarządzanie zasobami wodnymi"	48 280 000	30 720 564		
M05 "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych"	15 000 000	9 544 500		
M06.1 „Premie dla młodych rolników”	24 000 000	15 271 200		
M06.2 "Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej"	58 000 000	36 905 400		
M06.3 "Restrukturyzacja małych gospodarstw"	18 000 000	11 453 400		
M10 "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne"	85 000 000	54 085 500		

M11 "Rolnictwo ekologiczne"	16 300 000	10 371 690		
M17 "Zarządzanie ryzykiem"	21 000 000	13 362 300		
M19 "Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER"	2 000 000	1 272 600		
M22 "Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę"	32 300 000	20 552 490		
M04.1 "Modernizacja gospodarstw rolnych"			78 880 000	50 191 344
M06.4 "Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej"			178 000 000	113 261 400
M13 "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami"			165 000 000	104 989 500
M16 "Współpraca"			40 000 000	25 452 000
Razem	461 880 000	293 894 244	461 880 000	293 894 244

Proponowane realokacje środków EURI				
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)		Zwiększenie (w EUR)	
	Środki publiczne	Środki EFRROW	Środki publiczne	Środki EFRROW
M04.1 "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych"	5 000 000	5 000 000		
M06.4 "Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej"	77 000 000	77 000 000		
M13 "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami"	18 000 000	18 000 000		
M07.2 "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich" - operacje typu "Gospodarka wodno-ściekowa"			100 000 000	100 000 000
Razem	100 000 000	100 000 000	100 000 000	100 000 000

1. Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt iii 1305/2013.

2. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

9 – 16 maja 2023 r.

3. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

W ostatnim czasie w polskim rolnictwie notuje się pogarszające się warunki działalności produkcyjnej oraz niepewność rynkową, spowodowane m.in. znacznym wzrostem cen środków do produkcji, wzrostem kosztów finansowania zewnętrznego oraz wahaniami cen wytwarzanych produktów. Sprawilo to, że wielu potencjalnych beneficjentów pomocy odlozyło w czasie planowane inwestycje, co skutkowało brakiem złożenia wniosku o przyznanie pomocy lub rezygnacją z zawarcia umowy przyznania pomocy. Jednocześnie wpływ na podejmowane przez potencjalnych beneficjentów decyzje mają ogólne warunki społeczno-gospodarcze wynikające z długotrwałego konfliktu zbrojnego w Ukrainie, który znacząco przyczynia się do niestabilności rynków, zrywania łańcuchów dostaw, w tym dostaw produktów niezbędnych do przeprowadzenia inwestycji, a także trudna sytuacja na rynku pracy. Ponadto, ograniczenie popytu na produkty żywnościowe i nadal odbudowujący się w Polsce, po pandemii COVID-19, sektor HORECA, powodują pogłębienie niestabilności dochodów w sektorze rolno-spożywczym. Powyższe czynniki mają wpływ, także na rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw, szczególnie tych zlokalizowanych na obszarach wiejskich.

W związku z powyższym, instytucja zarządzająca dokonała analizy finansowej budżetu PROW 2014-2020 oraz w zakresie osiągnięcia strategicznych wskaźników celu dla poszczególnych celów szczegółowych PROW 2014-2020. Utrzymujący się od dłuższego czasu, wysoki kurs euro względem złotówki powoduje bowiem, że w przypadku wielu instrumentów wsparcia, przy zaangażowaniu niższych zasobów finansowych, wskaźniki zostały bądź zostaną osiągnięte, a jednocześnie pojawiły się oszczędności, które można przesunąć na realizację innych instrumentów wsparcia.

Zmniejszenie budżetu

- **Działania inwestycyjne**

Wspomniana wyżej analiza wykazała, że wskaźniki dla niektórych celów szczegółowych zostały już w praktyce osiągnięte (cele szczegółowe 2A oraz 2B), bądź na podstawie przewidywanych efektów realizacji należy założyć, że osiągnięte zostaną (cel szczegółowy 6A – wskaźnik miejsca pracy). Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że w ramach operacji typu: „Premie dla młodych rolników” (M06.1) – wsparcie dla młodych rolników będzie kontynuowane z Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” (M06.2), przeprowadzone zostały już ostatnie nabory planowane w PROW 2014-2020, proponuje się dokonanie zmniejszenia budżetów w/w interwencji, odpowiednio o 24 mln euro i 58 mln euro.

W przypadku operacji typu "Przetwórstwo i marketing produktów rolnych", kwota wolnych środków wynosi obecnie ok. 117 mln euro, w ramach operacji typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” – 18 mln euro, podobnie jak w ramach operacji typu „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” – również 18 mln euro, dlatego też proponuje się zmniejszenie budżetu tych instrumentów wsparcia o taką właśnie kwotę. Również w tych przypadkach nie są planowane już kolejne nabory wniosków, a pomoc na inwestycje w przetwórstwie rolnym jest już udzielana w ramach Krajowego Planu Odbudowy i będzie także udzielana w ramach PS WPR 2023-2027. Wsparcie na rzecz małych gospodarstw będzie także kontynuowane w 2023 roku w ramach PS WPR 2023-2027.

W ramach operacji typu "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" (M04.1) trwa obecnie przedostatni nabór wniosków. W obecnej, pogarszającej się sytuacji rynkowej inwestycje tego rodzaju nie są priorytetowymi wyborami inwestycyjnymi rolników. Biorąc pod uwagę dotychczasowy poziom wykorzystania limitu instrumentu, wstępne wyniki trwającego naboru oraz zakładając porównywalny wynik ostatniego naboru proponuje się zmniejszenie budżetu tego instrumentu o 10 mln euro, w tym o 5 mln euro ze środków EURI i 5 mln z klasycznych środków EFRROW.

W ramach działania M05 "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych" oszacowano oszczędności w kwocie 15 mln euro.

Pomimo potrzeb inwestycyjnych w obszarze gospodarowania wodą na obszarach rolnych widać niewystarczające przygotowanie głównego beneficjenta (PGW WP) operacji typu "Zarządzanie zasobami wodnymi" (M04.3) do realizacji i rozliczenia operacji w okresie kwalifikowalności wydatków PROW 2014-2020. Istnieje więc ryzyko, że środki dotychczas przeznaczone na operacje realizowane przez PGW WP nie zostaną w pełni wydatkowane. Instytucja zarządzająca oszacowała realne zapotrzebowanie na środki dla PGW WP na kwotę 150 mln zł. Drugi rodzaj beneficjentów (gminy) jest zainteresowany pozyskaniem środków na realizację operacji w zakresie budowy lub przebudowy zbiorników retencyjnych na kwotę 400 mln zł. W związku z powyższym aktualny budżet instrumentu wynoszący ok. 780 mln zł należy zmniejszyć o ok. 230 mln zł (48,28 mln euro). Pomimo zmniejszenia alokacji o 48,28 mln euro, specyficzny wskaźnik celu – „liczba operacji w ramach zarządzania zasobami wodnymi” ulegnie zwiększeniu z 157 do 1020. Związane jest to z wprowadzeniem przepisów w zakresie umożliwienia przyznania wsparcia nowemu beneficjentowi jakim jest gmina na nowy typ operacji polegający na budowie lub przebudowie otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia wód opadowych lub roztopowych lub gromadzenia wód gruntowych lub gromadzenia wód płynących.

- **Działania obszarowe**

Szczegółowe uzasadnienie zmniejszenia alokacji dla działań obszarowych, w związku z ich bezpośrednim powiązaniem ze zwiększeniem alokacji na działanie M.13 scharakteryzowano w sekcji dotyczącej zwiększenia budżetu na to działanie.

- **Pozostałe działania**

W ramach działania "Zarządzanie ryzykiem" (M17) przeprowadzono dotychczas dwa nabory wniosków, zaś kolejne dwa są planowane do przeprowadzenia w 2023 r. Zakładając, że zainteresowanie wnioskodawców w planowanych naborach będzie podobne do wykazanego w już przeprowadzonych, w budżecie działania pozostanie niewykorzystana kwota, co najmniej 21 mln euro. Przyczyną niższego od zakładanego zainteresowania ze strony producentów rolnych było ograniczenie ochrony ubezpieczeniowej tylko od jednego ryzyka wystąpienia strat spowodowanych salmonellozą. Należy zauważyć iż działanie M17 jest nowym instrumentem wsparcia, w ramach którego pierwsze nabory wniosków

zostały uruchomione pod koniec 2022 r. i w ramach tego działania odnotowano dużo mniejsze zainteresowanie beneficjentów niż pierwotnie szacowano.

W ramach działań "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych" (M03) oraz "Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER" (M19) oszacowano niewielkie oszczędności w wysokości 2 mln euro w każdym z działań.

Zwiększenie budżetu

Wolne środki zidentyfikowane w ramach scharakteryzowanych wyżej instrumentów wsparcia, proponuje się przeznaczyć na zwiększenie alokacji trzech instrumentów:

- **M.04.1 – operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych”**

W przypadku operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” (M04.1, cel szczegółowy 2A) planowane jest ogłoszenie jeszcze jednego naboru wniosków. Celem zapewnienia odpowiedniego budżetu na ten cel proponuje się zwiększenie alokacji środków dla operacji tego typu o ok. 79 mln euro.

- **M.13 „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)**

W ramach działania M13 „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) budżet środków pochodzących z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI) przeznaczonych pierwotnie na realizację płatności w kampanii 2022 wyniósł 313 mln euro. Jednakże z obecnych szacunków wynika, że z uwagi na m.in. wyższy kurs wymiany EUR do PLN, po realizacji kampanii 2023 w budżecie działania pozostaną niewykorzystane środki EURI w kwocie 18 mln euro.

Dodatkowo w budżecie działania M13 pozostają wolne środki w kwocie 144,7 mln euro w ramach standardowego budżetu PROW 2014-2020. Pierwotnie przewidziano, że realizacja płatności ONW w ramach kampanii 2023, na którą potrzeby budżetowe wg obecnych szacunków wynoszą 309,7 mln euro (w tym, ok. 5 mln euro rezerwy w przypadku umocnienia się złotego do euro), będzie realizowana w części z budżetu PROW 2014-2020 oraz częściowo z budżetu interwencji I.9 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) realizowanego w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027.

Niemniej jednak, biorąc pod uwagę trudności, które mogą wystąpić podczas finansowania jednej kampanii z dwóch różnych źródeł, proponuje się w ramach budżetu PROW 2014-2020 przesunięcie na działanie ONW brakującej kwoty 165 mln euro, co pozwoli na sfinansowanie w pełni kampanii 2023 z jednego źródła finansowania oraz ułatwi prawidłowe rozliczenie, monitorowanie i raportowanie wykorzystania środków w ramach tego instrumentu wsparcia. Środki te zostaną realokowane m.in. z działania M11 Rolnictwo ekologiczne – 16,3 mln euro oraz z M10 Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW – 85 mln euro. Oszczędności w powyższych działaniach wynikają m.in. z wyższego kursu wymiany EUR na PLN.

Dodatkowo w działaniu M10 oszczędności wynikają z podjętej decyzji o przesunięciu części zobowiązań planowanych do sfinansowania kampanii 2025 z budżetu PROW 2014-2020 do budżetu PS WPR na lata 2023-2027. Decyzja ta jest podyktowana tym, że działanie M10 jest jednym

z nielicznych działań, na które w ostatnim roku realizacji wydatkowania środków z budżetu PROW 2014-2020, będzie możliwość przesunięcia środków z ewentualnych oszczędności powstałych w innych działaniach PROW 2014-2020.

Powyższe zmiany powodują dodatkowo uwolnienie środków w interwencji I.9 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) realizowanej w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027 przewidzianych na finansowanie kampanii 2023. Środki te zostaną przesunięte m.in. na inne interwencje o charakterze środowiskowo-klimatycznym filaru II PS WPR na lata 2023-2027, bez zmniejszania ambicji środowiskowych.

W związku z powyższym, w ramach interwencji I.9 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) PS WPR na lata 2023-2027, zmianie ulegną m.in. dane zawarte w tabeli „13 Planowane kwoty jednostkowe – tabela finansowa z danymi wyjściowymi” poprzez wyzerowanie danych dla kampanii 2023 (rok budżetowy 2024) takich jak: budżet przewidziany na realizację kampanii 2023, powierzchnie przewidziane do wsparcia, stawki płatności. W konsekwencji budżet całkowity interwencji zmniejszony zostanie z kwoty 1 480 mln euro do kwoty 1 273,6 mln euro.

Ponadto, budżet interwencji środowiskowo klimatycznych PS WPR na lata 2023-2027 zostanie zwiększony, a środki te zostaną wykorzystane na realizację zobowiązań PROW 2014-2020 w kampanii 2025 (rok budżetowy 2026), co będzie wiązało się między innymi z podwyższeniem wartości wskazanych dla interwencji I.9.1, 8.9.2, 8.9.3 w tabeli „13 Planowane kwoty jednostkowe – tabela finansowa z danymi wyjściowymi”.

- **M.16 „Współpraca”**

W ramach ostatniego naboru w działaniu M.16 "Współpraca" złożono 349 wniosków. Dostępny w działaniu limit środków do zakontraktowania (ok. 230 mln zł) pozwala objąć dofinansowaniem tylko część z nich. Biorąc pod uwagę szacowaną liczbę wniosków spełniających warunki przyznania pomocy proponuje się zasilenie budżetu tego poddziałania dodatkowymi środkami w wysokości 40 mln euro.

- **M.06.4 „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej”**

W ramach ostatniego naboru wniosków w poddziałaniu M06.4 "Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej" złożono ponad 7 tys. wniosków. Dostępny w poddziałaniu limit środków do zakontraktowania (ok. 950 mln zł) pozwala objąć dofinansowaniem tylko część z nich. Biorąc pod uwagę oszacowaną przez agencję płatniczą liczbę wniosków spełniających warunki przyznania pomocy proponuje się, oprócz rekompensaty kwoty zmniejszającej alokację w ramach środków EURI na rzecz typu operacji „Gospodarka wodno-ściekowa” (77 mln euro), również zasilenie budżetu tego poddziałania dodatkowymi środkami w wysokości 101 mln euro.

- **M.07.2 „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” – operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa”**

Dla operacji typu "Gospodarka wodno-ściekowa", realizowanych w działaniu "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich" (M07.2), przeprowadzono nabory wniosków finansowanych środkami EURI, w ramach których wnioskodawcy zgłosili zapotrzebowanie na środki na łączną kwotę ok. 4,2 mld zł. Limit środków EURI dla operacji tego typu wynosi aktualnie ok. 1,7 mld zł. Celem objęcia finansowaniem większego odsetka wniosków spełniających warunki przyznania pomocy proponuje się zwiększenie alokacji tego instrumentu o 100 mln euro.

Poziom skanalizowania obszarów wiejskich w Polsce jest nadal bardzo niski. Niedostateczne wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę wodno-ściekową hamuje rozwój przedsiębiorczości, wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców oraz środowisko naturalne. Pomimo postępu

w zakresie budowy infrastruktury komunalnej i w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków (do końca 2022 r. wybudowano lub wyremontowano m.in. 15 830 przydomowych oczyszczalni ścieków, 3 073 km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, 2 232 zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, a także liczne stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków, ujęcia wody i instalacje do osadów ściekowych) nadal występują istotne dysproporcje pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi w tym zakresie. Dodatkowe wsparcie gospodarki wodno-ściekowej wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz stan środowiska naturalnego a także przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców obszarów wiejskich. Dodatkowo, możliwość sfinansowania inwestycji w 100% ze środków EFRROW jest rozwiązaniem bardzo atrakcyjnym dla gmin, biorąc pod uwagę aktualną sytuację gospodarczą.

Biorąc pod uwagę rozdzielność budżetów EFRROW oraz EURI, aby pozyskać środki na zwiększenie budżetu środków EURI dla operacji typu "Gospodarka wodno-ściekowa" (M.7.2), proponuje się techniczne zmniejszenie alokacji środków EURI dla operacji typu "Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej" (M.06.4) o 77 mln euro, połączone z jednoczesnym zwiększeniem ze środków EFRROW o taką samą kwotę. Ponadto, budżet EURI dla operacji typu "Gospodarka wodno-ściekowa" zostanie zwiększony o 23 mln euro (5 mln euro z budżetu na operacje typu "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" (M04.1) i 18 mln euro z budżetu działania ONW (M13)).

Jednocześnie w ramach przedmiotowej zmiany zostaną dostosowane alokacje poszczególnych kategorii regionów w ramach działania M21 do faktycznie zadeklarowanych KE wydatków.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Dzięki zwiększeniu budżetu na działanie M.16 „Współpraca” zdecydowanie zwiększy się potencjał innowacyjny operacji realizowanych w ramach PROW 2014-2020. Skoncentrowanie się na realizacji większej liczby projektów realizowanych przez grupy operacyjne EPI pozwoli bardziej intensywnie przyczynić się do realizacji celu przekrojowego PROW.

Dzięki możliwości uzyskania wsparcia na większą liczbę projektów z zakresu usług rolniczych, zwiększy się efektywność prowadzenia produkcji rolnej. Rolnicy korzystający z oferowanych na szerszą skalę przez beneficjentów tego instrumentu wsparcia, usług, będą mogli bez angażowania znacznych kwot własnych środków finansowych prowadzić produkcję, korzystając z zewnętrznych środków produkcji. W obecnej, trudnej sytuacji gospodarczej związanej z rosnącymi kosztami produkcji spowodowanymi wysokim poziomem inflacji, wciąż trwającą odbudową gospodarki po pandemii COVID-19 i niepewną sytuacją w związku z trwającą wojną w Ukrainie, jak również, wynikającą z powyższych czynników, niższą skłonnością do realizacji własnych projektów inwestycyjnych, zwiększenie dostępności usług rolniczych będzie mieć pozytywny wpływ na płynność finansową gospodarstw rolnych i pozwoli realizować ich podstawowe cele produkcyjne.

Zwiększenie budżetu na operacje typu M04.1 „Modernizacja gospodarstw rolnych” przyczyni się do zwiększenia zdolności gospodarstw rolnych do magazynowania i przechowywania nadwyżek ziaren zbóż. Tym samym spowoduje zmniejszenie napięć ekonomicznych w sektorze rolnym wywołanych wojną na Ukrainie.

W przypadku działania M.13. zwiększenie budżetu przyczyni się do realizacji płatności w ramach tego instrumentu z wykorzystaniem jednego źródła finansowania. Będzie to mieć pozytywny wpływ na efektywność realizacji wypłat przez agencję płatniczą, znacznie upraszczając proces płatności.

Zwiększenie budżetów w/w instrumentów wsparcia pozwoli dodatkowo na zmniejszenie ryzyka niewykorzystania środków przewidzianych na realizację tych instrumentów, w ramach których proces przyznawania pomocy ze środków PROW 2014-2020 został już zakończony i nie przewiduje się przeprowadzania naborów wniosków na zasadach określonych w tej perspektywie finansowej, jak również pozwoli na skoncentrowanie się na jak najlepszym przygotowaniu się do wdrażania podobnych interwencji w ramach PS WPR 2023-2027, bez uszczerbku dla realizacji celów określonych dla PROW 2014-2020.

Zaproponowane w niniejszej uchwale przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi instrumentami wsparcia pozostaną, również bez wpływu na spełnienie wymogów odnośnie procentowego udziału wydatków, określonych w art. 58a ust. 3, 4 i 5 oraz art. 59 ust. 6 rozporządzenia 1305/2013.

5. Wpływ na zmianę wskaźników:

I. Rozdział 7 Opis ram wykonania

W związku z proponowanymi realokacjami środków zmianie ulegną odpowiednio wartości następujących wskaźników:

- *całkowite wydatki publiczne* w ramach Priorytetu 2,
- *liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje w restrukturyzację lub modernizację (2A) + liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z PROW na rzecz planu rozwoju działalności/inwestycji dla młodych rolników (2B),*
- *całkowite wydatki publiczne* w ramach Priorytetu 3,
- *liczba gospodarstw rolnych uczestniczących w programach zarządzania ryzykiem* (cel szczegółowy 3B),
- *całkowite wydatki publiczne* w ramach Priorytetu 4,
- *całkowite wydatki publiczne* w ramach Priorytetu 6,
- *liczba operacji otrzymujących wsparcie w celu usprawnienia podstawowych usług i infrastruktury na obszarach wiejskich (P6B i P6C).*

II. Rozdział 11 Plan wskaźników

W związku z proponowanymi zmianami Programu odpowiednio ulegną zmianie wartości wskaźników dla celów szczegółowych 1A, 2A, 2B, 3A, 3B, 6A, 6B oraz Priorytetu 4 dotyczące całkowitych wydatków publicznych oraz całkowitych wartości inwestycji.

W ramach celu 1B ulegnie zwiększeniu wskaźnik produktu dotyczący liczby grup operacyjnych EPI, które mają otrzymać wsparcie (ustanowienie i funkcjonowanie) (16.1) oraz wskaźnik celu T2: łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...) (cel szczegółowy 1B). Na zwiększenie wskaźników wpływa zmiana alokacji działania M16.

W ramach celu szczegółowego 2A, w związku ze zmianami alokacji ulegną zmniejszeniu wskaźniki dotyczące liczby beneficjentów (gospodarstw)

otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (M06.3) oraz liczby gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie (M22). W ramach tego celu ulegnie zwiększeniu: wskaźnik celu dotyczący liczby gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją (cel szczegółowy 2A) oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby gospodarstw otrzymujących wsparcie na inwestycje w gospodarstwa rolne (4.1), co związane jest ze zwiększeniem alokacji poddziałania M04.1. W odniesieniu do M06.4 w Programie badany jest wpływ ww. poddziałania na wskaźniki finansowe. Biorąc pod uwagę zmiany zarówno w ramach środków EFRROW jak i EURI alokacja poddziałania M06.4 wzrośnie o 101 mln euro tj. o 18,3%.

W związku ze zmniejszeniem alokacji poddziałania M06.1 zmniejszy się liczba beneficjentów (gospodarstw) otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników w ramach celu szczegółowego 2B oraz nieznacznie ulegnie zmniejszeniu wskaźnik celu T5: procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich (cel szczegółowy 2B) (z 1,81% do 1,78%). Pomimo obniżenia wskaźnika finansowego o ok. 3,06% wskaźnik produktu planuje się zmniejszyć z poziomu 27 224 do 26 892, tj. o ok. 1,22%. Na niższe zmniejszenie wskaźnika wpływ ma liczba wydanych decyzji w ramach tego poddziałania. Ze względu na duże wahania kursowe w ostatnim czasie wydano więcej decyzji przy mniejszym niż wcześniej planowano wykorzystaniu finansowym alokacji poddziałania M06.1.

W ramach celu szczegółowego 3A w związku z zmniejszeniem alokacji poddziałania M04.2 ulegnie zmianie wskaźnik produktu dotyczący liczby operacji otrzymujących wsparcie na inwestycje (np. w gospodarstwa rolne, w przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych) (4.1 i 4.2). Wskaźnik celu T6: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów (cel szczegółowy 3A) pozostanie na niezmiennym poziomie.

W ramach celu szczegółowego 3B zmniejszeniu ulegną wskaźniki dotyczące liczby beneficjentów wsparcia na środki zapobiegawcze (M05.1) oraz liczby gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie (M17). Zmiany te wpłyną na zmianę wskaźnika celu T7: procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem (cel szczegółowy 3B).

W ramach priorytetu 4, pomimo zmian alokacji na poszczególne instrumenty wsparcia, nie ulegną zmianie wskaźniki związane ze wspieraną powierzchnią.

W ramach celu szczegółowego 6A pomimo zmniejszenia alokacji poddziałania M06.2 nie zmieniany jest wskaźnik celu T20: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A) oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby beneficjentów (gospodarstw) otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich (6.2 i 6.4). Ze względu na duże wahania kursowe w ostatnim czasie wydano więcej decyzji przy mniejszym niż wcześniej planowano wykorzystaniu finansowym alokacji poddziałania M06.2. Z tego względu wskaźnik celu dotyczący stworzonych miejsc pracy planuje się pozostawić na poziomie 25 654, zaś wskaźnik produktu na poziomie 17 203 wspartych beneficjentów.

W ramach celu szczegółowego 6B zwiększeniu ulegnie wskaźnik celu T22: procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury (cel szczegółowy 6B) (z 23,50% do 24,10%, co związane jest z zwiększeniem wskaźnika produktu dotyczącego planowanej liczby ludności korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury z 6 510 600 do 6 676 402, tj. o 165 802 osoby) oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby operacji otrzymujących wsparcie na inwestycje w małą infrastrukturę, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii (7.2) (z 7 253 operacji do 7 346 tj. o 93 operacje w ramach środków EIO) co związane jest ze zmianą alokacji w ramach działania M07.

Dodatkowo zmianie ulegnie specyficzny wskaźnik celu dotyczący liczby operacji w ramach zarządzania zasobami wodnymi. Pomimo zmniejszenia alokacji o 48,28 mln euro wskaźnik ten ulegnie zwiększeniu z 157 do 1020, co związane jest m.in. z wprowadzeniem nowej kategorii beneficjentów.

6. Wpływ na Umowę Partnerstwa: Nie dotyczy.

W związku z nowelizacją przepisów rozporządzenia Parlamentu i Rady 1303/2013 (art. 25a ust. 6), zgodnie z którym na zasadzie odstępstwa od art. 16, od dnia 24 kwietnia 2020 r. umowy partnerstwa nie podlegają zmianie, a zmiany programu nie pociągają za sobą zmiany umów partnerstwa, jak również na zasadzie odstępstwa od art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 30 ust. 2, od dnia 24 kwietnia 2020 r. nie weryfikuje się spójności programów oraz ich wdrażania z umową partnerstwa.

7. Powiązanie z Umową Partnerstwa: Nie dotyczy.

W związku z nowelizacją przepisów rozporządzenia Parlamentu i Rady 1303/2013 (art. 25a ust. 6), zgodnie z którym na zasadzie odstępstwa od art. 16, od dnia 24 kwietnia 2020 r. umowy partnerstwa nie podlegają zmianie, a zmiany programu nie pociągają za sobą zmiany umów partnerstwa, jak również na zasadzie odstępstwa od art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 30 ust. 2, od dnia 24 kwietnia 2020 r. nie weryfikuje się spójności programów oraz ich wdrażania z umową partnerstwa.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Departament Wspólnej Polityki Rolnej

Warszawa, 17 maja 2023 r.
znak sprawy: WPR.wkm.510.20.2023
sprawę prowadzi: Izabela Kurek

PROTOKÓŁ Z PRZYJĘCIA W PROCEDURZE PISEMNEJ UCHWAŁY KOMITETU MONITORUJĄCEGO PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020

I. Głosowanie w procedurze pisemnej dotyczyło wyrażenia opinii w sprawie projektu uchwały nr 235 sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

II. W dniu 10.05.2023 r. Przewodniczący Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zwrócił się do członków/zastępców i obserwatorów Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (KM PROW 2014-2020), z prośbą o rozpatrzenie w procedurze pisemnej wskazanego powyżej projektu uchwały. Wyznaczony został termin głosowania do dnia 16.05.2023 r. Członkowie bądź zastępcy członków KM PROW 2014-2020 wyrazili swoją opinię, nt. procedowanej zmiany.

III. Do dnia 16.05.2023 r. do Sekretariatu Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wpłynęło 21 głosów (17 głosów – za, 3 głosy – przeciw i 1 głos – wstrzymujący). Dodatkowo wpłynął jeden maila, w którym zostały zawarte uwagi.

Lp.	członek/zastępca członka KM PROW 2014-2020	Wyniki głosowania w sprawie projektu uchwały nr 235		
		za	przeciw	głos wstrzymujący
1.	przedstawiciel uczelni wyższych wskazany przez Konferencję Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych – członek	x		
2.	przedstawiciel Niezależnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” – członek	x		
3.	Wojewoda wskazany przez Prezesa Rady Ministrów – członek	x		
4.	przedstawiciel Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – członek	x		
5.	przedstawiciel samorządu gminnego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego – członek	x		
6.	przedstawiciel ministra do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – zastępca członka;	x		
7.	przedstawiciel Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa - Polskiej Akademii Nauk – zastępca członka	x		
8.	przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego – członek	x		
9.	przedstawiciel ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Ministerstwo Finansów - zastępca członka	x		
10.	przedstawiciel Instytutu Zootechniki - Państwowego Instytutu Badawczego – członek;	x		
11.	przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego – zastępca członka	x		
12.	przedstawiciel Centrum Doradztwa Rolniczego – członek	x		
13.	przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu	x		

	Terytorialnego - członek			
14.	przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi wskazany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego – zastępca członka		x	
15.	przedstawiciel Polskiej Izby Technologii i Wyrobów Naturalnych – członek		x	
16.	przedstawiciel organizacji na rzecz rozwoju wsi wskazany przez Radę Działalności Pożytku Publicznego – członek		x	
17.	przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego - członek	x		
18.	przedstawiciel Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – członek	x		
19.	przedstawiciel samorządu wojewódzkiego wskazany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego - członek	x		
20.	przedstawiciel ministra do spraw energii, Ministerstwo Klimatu i Środowiska – członek	x		
21.	przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, Ministerstwo Infrastruktury - członek			x

W trakcie trwania procedury opiniowania projektu uchwały do Sekretariatu KM PROW 2014-2020 wpłynęła także uwaga przedstawiciela Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca dalszej aktualizacji kwot do realokacji wykazanych w projekcie uchwały Nr 235, wynikającej z konieczności stosowania przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro, w związku ze zmianą kursu PLN/EUR.

IV. Podsumowanie przebiegu trybu obiegowego.

Zgodnie z §6. Regulaminu Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020:

„(...) Członkowie Komitetu przesyłają pisemne stanowisko co do procedowanego projektu w terminie określonym w liście wyjaśniającym.

Komitet przyjmuje uchwałę, jeśli głosy przeciwne przyjęciu projektu uchwały stanowią nie więcej niż 1/2 liczby członków Komitetu. 4. Brak stanowiska, o którym mowa w ust. 2 uznaje się za głos podjęty za uchwałą, o której mowa w ust. 1. (...)”.

W związku z powyższym, uznaje się że uchwała nr 235 została przyjęta w procedurze pisemnej.

Z wyrazami szacunku

Sekretarz Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020

Paweł Ściański
zastępca dyrektora
Departamentu Wspólnej Polityki
Rolnej
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych